

Badania archeologiczne prowadzone przez Muzeum w Krośnie w roku 1964

W roku 1964 Kierownictwo Muzeum w Krośnie prowadziło archeologiczne badania powierzchniowe w południowej części Bieszczadów na terenach miejscowości położonych w powiatach Lesko i Ustrzyki Dolne. Nadto stacjonalnymi pracami badawczymi objęta została część osady z późnego okresu wpływów rzymskich¹ we wsi Trześniów² pow. Brzozów.

BADANIA STACJONALNE

Trześniów pow. Brzozów.

Stacjonalne badania archeologiczne skoncentrowały się w południowo-zachodniej partii³ wsi na polu Ludwika Zbiegienia⁴.

Opis jam.

Jama 1. Powierzchnia o wymiarach 120x80 cm z wyraźnie zarysowanym skupiskiem polepy. Przekrój jamy zbliżony do stożka. Dno eliptyczne. Wypełnisko złożone z bardzo dużej ilości polepy, dużej ilości ułamków naczyń oraz z ziemi szaro-brunatnej pomieszanej z węglami drzewnymi i niewielką ilością zwęglonych ziaren zbóż⁵.

Zawartość jamy: 1. Kilkanaście fragmentów dużego naczynia zasobowego. Powierzchnia gładzona szaro czerwona z odcieniem koloru żółtego, wewnątrz z pasmami szaro siwymi, glina z domieszką gruboziarnistego tłucznia i pojedynczych dużych ziarenek żwiru dochodzących do 0,8 cm długości. 2. Trzy fragmenty górnej partii naczynia z odchyłoną, przepaloną wtórnie krawędzią. Średnica wylewu około 23 cm.

¹ Patrz: Józef Janowski, Badania Archeologiczne prowadzone przez Muzeum w Krośnie w 1963 r., Sprawozdanie Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego za rok 1963, Rzeszów 1963, str. 36.

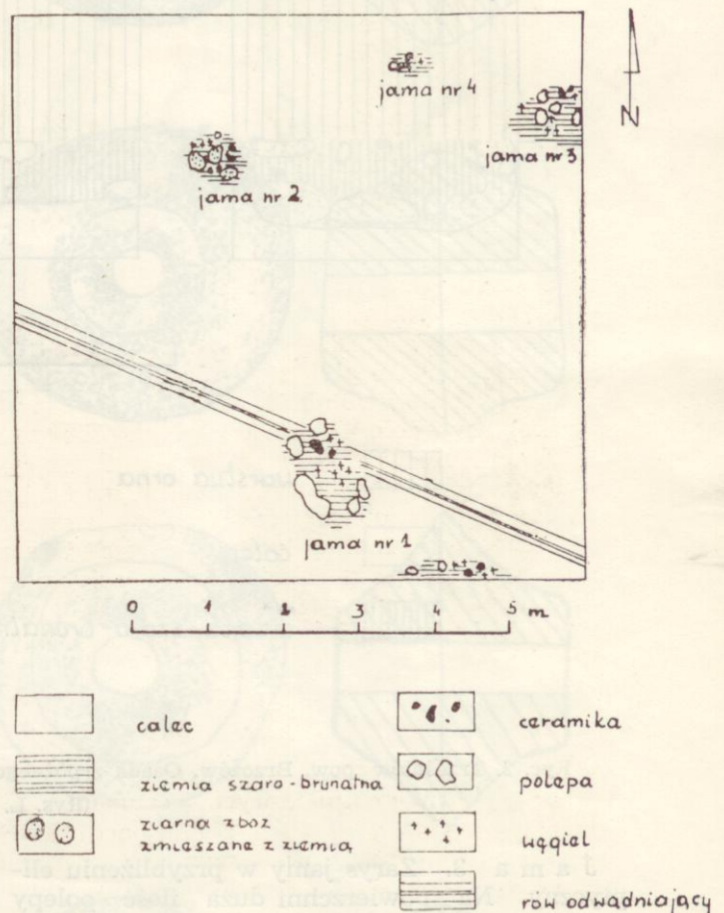
² Osada położona jest około 120 metrów na północ od zabudowań Ludwika Zbiegienia. Zajmuje ona część płaskowyżu opadającego lekko ku terenowi podmokłemu, być może niegdyś bagiennemu. Środkiem tego obniżenia przepływa niewielki potok bez nazwy.

³ W pracach badawczych trwających od 16 do 26 września i od 1 do 8 października, zatrudnionych było 17 osób. Byli to przede wszystkim uczniowie z miejscowej szkoły. Większość z nich zatrudniona była w godzinach popołudniowych. W pracach badawczych szczególnie zasłużyli się Marian Puszkarski, Marian Prugar, Wojciech Jarosiewicz, Antoni Dydak, Piotr Krępulec, Stanisław Prorok i Wojciech Pojnar. Niezależnie od tego należy podkreślić, że dużą pomoc w badaniach uzyskano od Kierownictwa Szkoły Podstawowej w Trześniowie a przede wszystkim od ob. Żaka. Poza wymienionymi w badaniach wykopaliskowych wzięli udział: Danuta Janowska — rysownik i Antoni Bęben.

⁴ Prace wykopaliskowe prowadzono z funduszków Muzeum w Krośnie. Objęły one obszar o wymiarach 7,5x7,5 m. Na obszarze tym odsłonięto 5 różnych jam (ryc. 1).

⁵ Badania paleobotaniczne nie zostały dokonane, jednak wydaje się być prawdopodobnym, że są to gatunki następujących zbóż: pszenica żyto i jęczmień.

Powierzchnia gładzona szaro brunatna z widocznymi na powierzchni śladami gładzenia. Gлина z domieszką gruboziarnistego tłucznia. 3. Piętnaście dużych ułamków różnych naczyń przepalonych wtórnie. Przepalone fragmenty zmieniły tak bardzo kształt, że rekonstrukcja ich jest prawie niemożliwa. 4. Fragment środkowej partii brzuśca naczynia toczzonego na kole (ceramika siwa). 5. Fragment dolnej partii miski toczzonej na kole (ceramika siwa).

Ryc. 1. Trześniów pow. Brzozów. Osada z późnego okresu wpływów rzymskich. Plan wykopaliska nr 1 gł. 0,5 m (Rys. L. Terlecka)

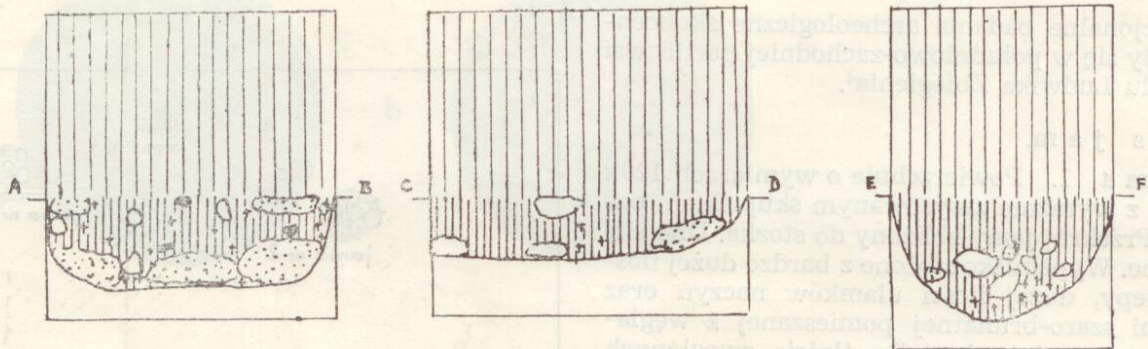
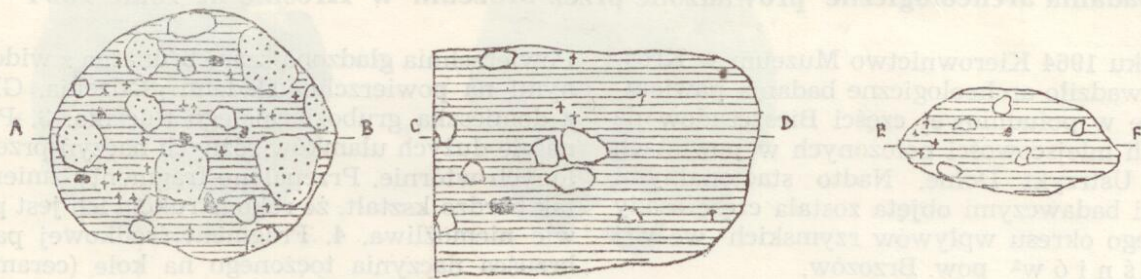
Jama 2. Zarys okrągły, dno płaskie. Wypełnisko stanowi szaro brunatna ziemia pomieszana z bardzo dużą ilością zwęglonych ziaren zbóż i węgla drzewnych. Nadto wypełnisko zawierało bardzo dużą ilość polepy i niewielką ilość drobnych ułamków naczyń⁶.

⁶ W jamie nr 2 znajdowały się analogiczne przepalone ziarna zbóż jak w jamie nr 1. Być może jest to ten sam rodzaj i gatunek nasion.

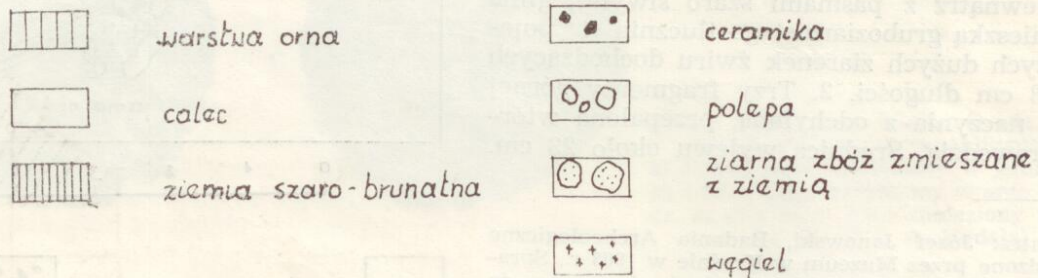
Jama nr 2

Jama nr 3

Jama nr 4

0 1m

Ryc. 2. Trześniów pow. Brzozów. Osada z późnego okresu wpływów rzymskich. Plany i profile jam (Rys. L. Terlecka)

J a m a 3. Zarys jamy w przybliżeniu eliptyczny. Na powierzchni duża ilość polepy i ceramiki. Wypełnisko zawierało ciemno brunatną ziemię, wymieszaną z węglami drzewnymi i dużą ilością zwęglonych zbóż.

J a m a 4. Zarys eliptyczny. Przekrój jamy okrągły. Zawartość: ziemia ciemno szara z odcieniem brunatnym, ułamki ceramiki, drobne węgle drzewne, pojedyncze ziarna zbóż.

J a m a 5. Badana w części. Opis jamy zamieszczony zostanie w sprawozdaniu z badań archeologicznych za lata 1964/65⁷.

Pobieżne oględziny materiałów wydobytych podczas prac konserwatorsko-archeologicznych w Trześniowie pow. Brzozów sugerują, że jest to osada przypadająca na IV i V wiek n.e. Chronologia osady oparta wyłącznie na materiale ceramicznym może ulec modyfikacji po dokładnym przeanalizowaniu źródeł⁸.

W tegorocznym sprawozdaniu nie ujęto prac konserwatorsko-archeologicznych przeprowadzonych na terenie zamku w Odrzykoniu.

⁷ Badania osady z okresu wpływów rzymskich (późny okres przechodzący do okresu wczesnośredniowiecznego) w Trześniowie pow. Brzozów przewidziane są również w roku 1965.

⁸ Pomimo systematycznie prowadzonych powierzchniowych badań archeologicznych nie udało się w najbliższym sąsiedztwie osady ujawnić materiałów, które mogłyby pochodzić z cmentarzyska współczesnego opisywanej osadzie. Nie jest wykluczone, że w roku 1965 lub 1966 cmentarzysko takie zostanie ujawnione a tym samym chronologia osady będzie mogła być właściwie opracowana.